

SVEIKATOS PSICHOLOGIJOS PROFESINĖ PRAKTIKA

Prof. Laima Bulotaitė, tel. (8 5) 266 7605, mob. 8 682 11 182, el. p. laima.bulotaite@fsf.vu.lt

Praktikos laikas, trukmė:

Kursas	Praktikos pavadinimas	N/D	Kreditai	Akademiniis darbas		Laikotarpis	Atsiskaitymas
				Praktika	Pratybos		
Sveikatos psichologija	Sveikatos psichologijos profesinė praktika	D	20	540		2017 spalio 2 d. – 2018 kovo 30 d.	Gynimas

Praktikos metu studentas turi susipažinti ir analizuoti:

1. Praktikos vietą-instituciją (paskirtis, tikslai, struktūra; personalo sudėtis ir pareigos; institucijos funkcionavimo aplinka (valdymas, finansavimas, personalo valdymas), institucijos išorinė ir vidinė aplinka; institucijos mikroklimatas (tarpusavio bendravimas, drausmės politika, tvarka, švenčių šventimas, tradicijos ir kt.); ryšiai, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis (miesto, valstybės, užsienio valstybių); institucijos ryšiai su visuomene.
2. Klientų grupę (klientų skaičius įstaigoje, klientų grupės, klientų socialinis statusas, pagrindinės klientų socialinės problemos)
3. Teikiamų paslaugų pobūdį ir psichologinės pagalbos proceso organizavimą.
4. Psichologo pareigybę, jo funkcijas, vaidmenis.
5. Taikomus psichologinio darbo metodus ir priemones.
6. Reikalingus teisinius aktus.
7. Praktinį psichologo darbą, profesinės etikos laikymąsi.
8. Psichologo darbą komandoje, bendradarbiavimą su kitais specialistais.

Pagrindinis praktikos tikslas – supažindinti studentus su sveikatos priežiūros sistema bei praktinėmis priemonėmis, leidžiančiomis taikyti šiuolaikinę biopsichosocialinę požiūrį į sveikatos stiprinimą, ligų prevenciją, gydymą ir sveikatos psichologo pareigomis bei atsakomybe; įgyti darbo su įvairaus amžiaus klientais/pacientais (dirbant individualiai, su grupėmis ir bendruomenėje) ir įvairiose sveikatos priežiūros įstaigose – ligoninėse, poliklinikose, sveikatos mokymo centruose, reabilitacijos įstaigose ir pan. įgūdžių.

Studentai įgys praktinių psichologinio įvertinimo, pacientų/klientų konsultavimo, įvairių specifinių grupių (streso įveikos, socialinių įgūdžių ugdymo, skausmo valdymo, savitarpio pagalbos ir kt.) vedimo, sveikatos stiprinimo bei ligų prevencijos programų sudarymo, darbo specialistų komandoje, įgūdžių; gebės šviesti sveikatos stiprinimo bei ligų prevencijos klausimais; gebės moksliskai pagrįsti teikiamos pagalbos principus ir prevencines priemones. Įgys profesinės saviugdos gebėjimą.

Galimos sveikatos psichologijos profesinės praktikos sritys:

Sveikatos psichologijos praktika vyksta įvairiose sveikatos priežiūros įstaigose – poliklinikose, ligoninėse, sveikatos mokymo centruose, reabilitacijos įstaigose ir pan. Sveikatos psichologų profesinės praktikos vietų sąrašą parengia Bendrosios psichologijos katedra. Parenkant praktikos vietas atsižvelgiama į tai, kad jose dirbtų kvalifikuotas psichologas, turintis ne mažesni nei 2 metų praktinio darbo stažą.

Vadovavimas praktikai ir profesinė priežiūra

Praktikai vadovauja Bendrosios psichologijos katedros paskirtas praktikos vadovas bei profesionalus psichologas praktikos vietoje. Pasitaręs su abiem vadovais, praktikantas iki spalio 2 d.

parengia savo praktikos planą. Vadovas praktikos vietoje sudaro sąlygas studentui stebėti profesionalių psichologų darbą, atlikti numatytas užduotis, konsultuoja, aptaria praktikos metu iškilusius klausimus, suteikia kitą reikalingą pagalbą, įvertina studento darbą pasibaigus praktikai. Vadovas praktikos vietoje atlieka studento praktikanto profesinę priežiūrą.

Katedros paskirtas praktikos vadovas teikia profesinę priežiūrą studentams praktikantams. Teikiama individuali ir grupinė profesinė priežiūra (supervizija).

Siekiant užtikrinti profesinę priežiūrą, visos praktikos metu studentai praktikantai vieną kartą per savaitę turi susitikti su katedros paskirtu dėstytoju(jais), atliekančiais profesinę priežiūrą. Remiantis EuroPsy sertifikato reikalavimais: „Tradiciškai kiekvieną savaitę skiriamos 1-2 valandos „saugaus“ ir nepertraukiamo laiko bendram supervizoriaus ir praktikanto darbui“. Susitikimo metu aptariamas praktikanto darbas, padedama į darbą pažvelgti tiek emociniu, tiek kognityviniu lygmeniu, padedama praktikantui ugdyti pasitikėjimą savimi ir profesinį pasitikėjimą. Į šį procesą galima įtraukti užduotis, kurias atlieka supervizoriaus prižiūrimas praktikantas. Jų pagrindu vėliau, kaip mokymosi proceso dalis, galima detali diskusija ir kritinė refleksija. Taip pat galima pakviesti praktikantą stebėti supervizorių, atliekančių užduotis.

Praktika – sudėtinė studijų programos dalis. Todėl praktikos metu studentams tam tikromis temomis universitete skaitomos paskaitos, vedami praktiniai užsiėmimai, seminarai. Visi katedros dėstytojai savo budėjimo katedroje metu konsultuoja studentus praktikantus.

Numatoma viena savaitinė sveikatos psichologijos studentų-praktikantų susitikimų diena Bendrosios psichologijos katedroje. Ji paskelbiama suderinus su visų praktikantų užimtumu pasirinktose praktikos vietose. Apie tai pasirašant sutartį turi būti pranešta praktikos vadovams vietoje.

Praktikos dokumentacija:

- Tarp VU, Institucijos praktikos vadovo ir studento yra pasirašoma *Studento praktinio mokymo sutartis* (3 egz. – trims šalims). Sutarties formą pildo studentas. Visus praktikos dokumentus galima rasti Bendrosios psichologijos katedros puslapyje.
- Iki praktikos pradžios (spalio 2 d.), susipažinęs su praktikos vieta-institucija, joje teikiamomis psichologinėmis paslaugomis bei susitikęs su praktikos vadovu praktikos institucijoje, studentas parengia praktikos planą. Jis aptariamas ir su VU praktikos vadovu, kuris šį planą pasirašo.
- Institucijos praktikos vadovui pristatoma *Praktikos įvertinimo forma*, kad pastarasis žinotų, jog reikės įvertinti studento veiklą.

Pagrindinės sveikatos psichologijos profesinės praktikos dalys:

Studentas praktikos metu turi atlikti užduotis, kurias jam skiria praktikos vadovas darbo vietoje, atsižvelgdamas į institucijos tikslus, teikiamas psichologines paslaugas bei jų poreikius. Sveikatos psichologijos praktika - sudėtinė mokymosi proceso dalis ir tąsa. Todėl studentui praktikos vietoje turi būti sudaryta galimybė ir skirta pakankamai laiko atlikti konkrečias praktikos užduotis.

Galimos praktikos užduotys:

1. Profesionalo psichologo darbo stebėjimas (įvertinimo, konsultavimo, grupių vedimo, švietimo ir pan.).
2. Psichologo darbo komandoje su kitais specialistais stebėjimas.
3. Pacientų/klientų konsultavimas sveikatos puoselėjimo ir stiprinimo klausimais.
4. Dalyvavimas kuriant ir vykdant įvairias sveikatos stiprinimo, sutrikimų prevencijos bei ankstyvosios intervencijos programas.
5. Asmens psichologinis įvertinimas.
6. Savarankiškų sveikatos stiprinimo programų kūrimas ir vedimas.
7. Artimųjų konsultavimas.

8. Savitarpio pagalbos grupių organizavimas.
9. Paramos grupių organizavimas ir vedimas.
10. Švietimas sveikatos stiprinimo klausimais (paskaitos, lankstinukai ir pan.).
11. Savarankiškų tyrimo projektų sveikatos psichologijos srityje rengimas.

Konkrečios užduotys, kurias turi atlikti studentas, turi būti numatytos praktikos plane.

Atsiskaitymas:

Praktikos vietoje studentai atsiskaito pagal organizacijoje nustatytą tvarką. Studento atlikta praktika vertinama gynimo metu katedroje. Atsiskaitant už praktiką, studentas pateikia sveikatos psichologijos profesinės praktikos ataskaitą (raštu). Prie ataskaitos pridedamas praktikos vadovo darbo vietoje atsiliepiamas apie studento darbą. Visa tai pristatoma katedros paskirtam studento praktikos vadovui. Atsiskaitymo terminai skelbiami katedros skelbimų lentoje bei siunčiami elektroniniu paštu grupės seniūnui. Taip pat skelbiama profesinės praktikos aptarimo data ir laikas. Studentas pateikia 15-20 minučių pristatymą apie savo atliktą praktiką. Pageidautinas praktikos vadovų darbo vietose dalyvavimas. Galutinį įvertinimą rašo VU praktikos vadovas, atsižvelgdamas profesinės praktikos ataskaitą, institucijos praktikos vadovo įvertinimą bei pristatymą.

Reikalavimai Profesinės praktikos ataskaitai:

Praktikos ataskaita rašoma atsižvelgiant į turimą praktikos planą (jis turi būti pridedamas prie ataskaitos). Ataskaitoje turi būti šios dalys:

- **Praktikos institucija.** Šioje dalyje trumpai apžvelgti institucijos, kurioje atliekama praktika, struktūra, personalas, darbo organizavimas, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis, psichologo darbą reglamentuojančios instrukcijos ir įstatymai.
- **Klientai.** Kas kreipiasi, kokios dažniausios problemos ir pan.
- **Kiekybinė darbo ataskaita.** Surašyti visas praktikos metu atliktas užduotis ir kitus darbus (kada ir kas daryta, kiek kartų). Pvz.:

Data	Atliktas darbas	Pastabos
2017 m. lapkričio 3 d., 8 d., 10 d.	Konsultavimo stebėjimas	2 priedas

Kiekybinėje analizėje turi matytis visi praktikos metu nuveikti darbai. Nuoroda į priedus reikalinga tam, kad būtų lengviau susigaudyti skaitantiems ataskaitą.

Kiekybinis atliktų užduočių aprašymas turi būti pasirašytas praktikos vadovų organizacijoje.

- **Kokybinis praktikos metu atliktų užduočių aprašymas.** Konkrečios užduotys, atliktos praktikos vietoje (trumpai aprašoma užduoties tikslas, naudoti metodai ir pateikiami rezultatai (pridedami įvertinimo protokolai arba jų kopijos; paskaitų ir kitų užsiėmimų planai; sukurtos anketos, lankstinukai, projektai ir pan.)
- **Profesinė refleksija.** Šioje dalyje praktikantas turi aprašyti:
 - * Kokių įgūdžių įgijo praktikos metu, su kokiais naujais metodais susipažino (parašyti konkrečiai, su pavyzdžiais).
 - * Ką naujo sužinojo apie psichologų-praktikų darbą, ar pasikeitė požiūris į tai.
 - * Problemos, sunkumai, su kuriais susidūrė praktikos metu. Analizuodami tai, studentai turi paanalizuoti, kokių žinių ir įgūdžių, reikalingų savarankiškam darbui, jiems trūksta. Ką, atsižvelgdami į tai, siūlytų keisti ar papildyti universitetinėje psichologų rengimo programoje.
 - * Pateikti pasiūlymus ateities praktikos organizavimui.